

Δ. ΚΟΚΚΙΝΙΔΗΣ

Δωρο

24

1. Ζευγάρι 73X 81 εκ. 1969

2. 'Αντικώτ 83X 85 εκ. 1970

3. Σπουδή για μία γυναίκα 83X 85 εκ. 1970

4. Άναμνή 100X110 1968

5. 'Ανακοίνωση' 81X100 εκ. 1969

6. Το κίτρινο ραδιόφωνο 152X135 εκ. 1970

7. Πτώση 130X115 εκ. 1969

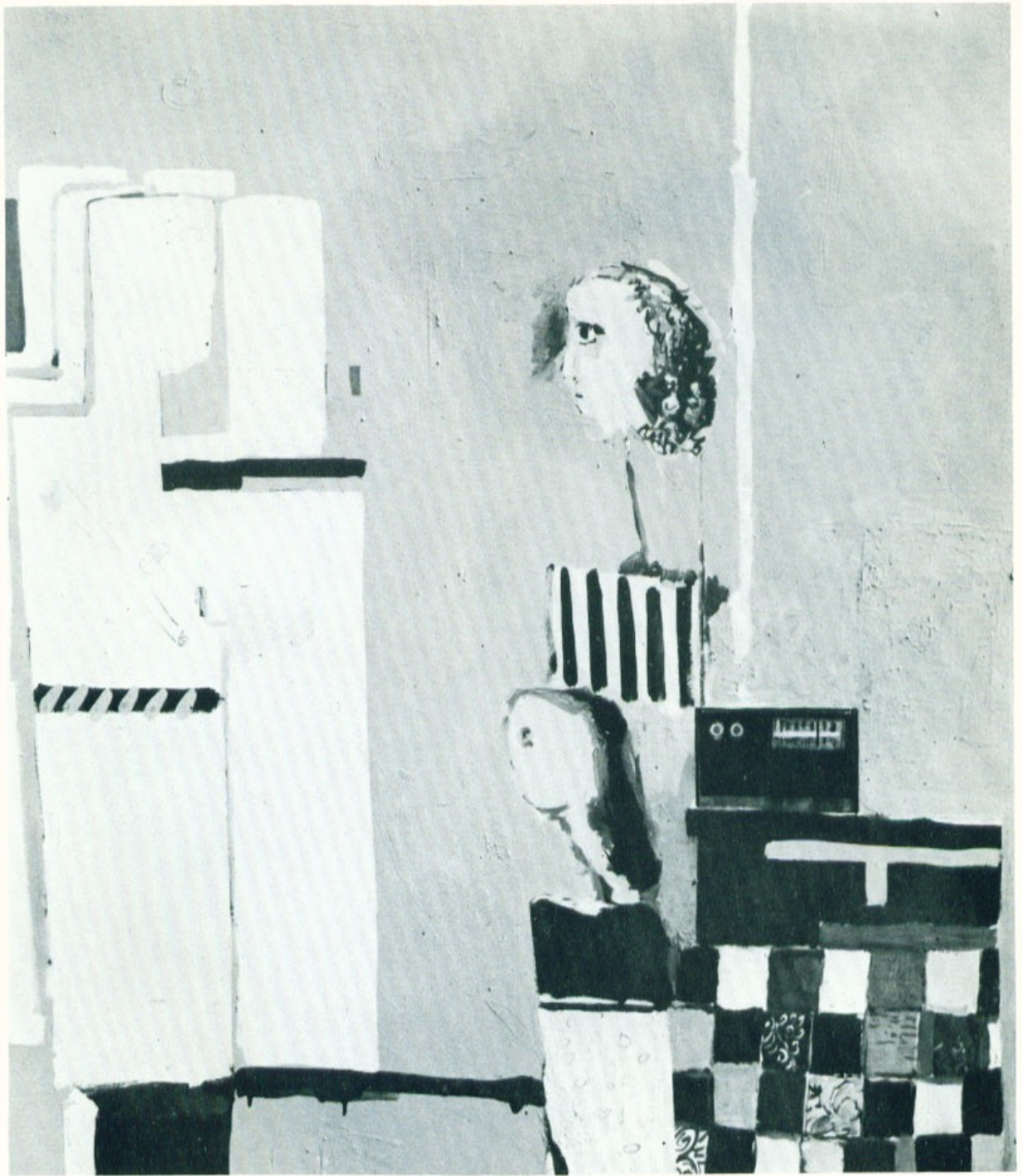
8. "Άσπρο γυμνό" 95X 85 εκ. 1970

9. 'Αφιέρωμα 95X 85 εκ. 1970

10. "Ανδρας" 160X150 εκ. 1970

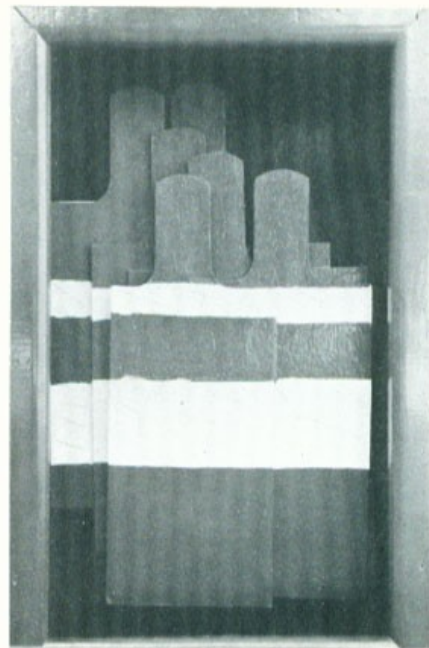
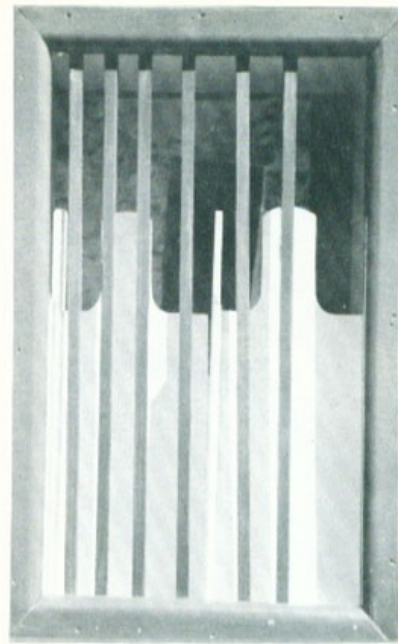
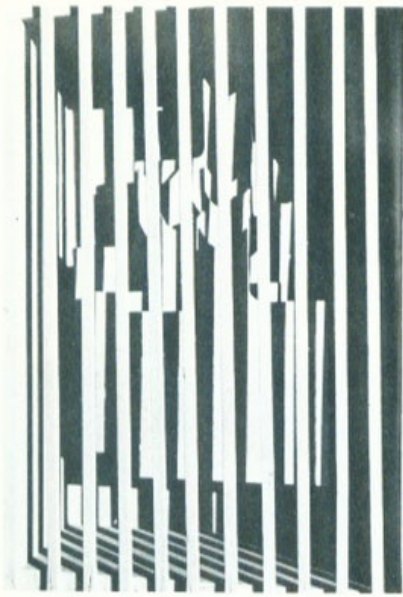
11. Το μαύρο ραδιόφωνο 150X130 εκ. 1970

12. "Ανδρας" 75X100 εκ. 1969

13. Ζευγάρι 65X 70 εκ. 1970

14. Κουτιά ξύλινα θαμμένα 23X 33 εκ. 1971

Συνηθίζεται στις εκθέσεις να γράφουμε τις σκέψεις μας, για την δουλειά μας, με σκοπό να βοηθήσουμε κοινό και ειδικούς.

Έπειδή δεν το θεωρώ απαραίτητο σ' αυτή την έκθεση, προτιμώ να διατυπώσω μερικές σκέψεις πάνω σ' ένα πολυσυζητημένο θέμα, που αφορά την λεγόμενη καθυστέρηση της τέχνης στην Ελλάδα σε σχέση με άλλα κέντρα της Ευρώπης.

Ήταν πάντα ένα καιριο θέμα ή έκφρασμένη - δικαιολογημένα - ανάγκη από καλλιτέχνες και από μικρό κύκλο μημένων να μη μένη πίσω ή τέχνη στον τόπο μας. Τελευταία έγινε πάλι επίκαιρο, ζωντανό, σχεδόν πιεστικό το ερώτημα: πού βρισκόμαστε; Είμαστε απ' έξω; Δεν είναι καινούργιο πρόβλημα, πριν 40 περίπου χρόνια προέκυψε, ξανά πριν 20 χρόνια, και από το 1960 κι' εδω είναι πιο συχνό το ερώτημα, για να γίνη στις μέρες μας καθημερινό.

Πρέπει να ομολογήσω, ότι η απάντηση δεν βρίσκεται στην διατύπωση εύχων και προτροπών για επιτάχυνση του θήματος, ούτε στην άκριτη άπονομή έπαινων και τίτλων σε ό,τι είναι πρωτοφανέρωτο στην ζωή του τόπου.

Η απάντηση θα αναζητηθῆ σε κάτι άλλο που δεν είναι τουλάχιστον θέμα τολμηρών ταλέντων ή μονάδων, αλλά θέμα γενικώτερο του τόπου. Το πρόβλημα βρίσκεται σε μία σειρά παράγοντες που καθορίζουν τις μεταβολές ποιητικά σε ένα χώρο, σε εξάρτηση πάντα με την συγκεκριμένη κοινωνική και τεχνική δομή του χώρου αυτού. Οι μεταβολές στην έκφραση, δεν πραγματοποιούνται από εισαγόμενες πληροφορίες - κίνητρα μόνο, αλλά και από μία σειρά τοπικούς λόγους, που ακόμα κι' αν δεν μᾶς άρέσουν, τελικά μᾶς καθορίζουν, μᾶς σφραγίζουν.

Όσο να φαίνεται αληθινός ο ίσχυρισμός, που προβάλλεται, ότι τα μέσα επικοινωνίας με τις προηγμένες χώρες καθώς και κάθε τι άλλο που προέρχεται απ' αυτές, είναι δυνατό να εξαλείψουν τις όριακές διαφορές στην τέχνη, αυτό δεν ικανοποιεί και τον ολιγώτερο απαιτητικό παρατηρητή. Άφου πάντα υπάρχουν τα διακριτικά εκείνα γνωρίσματα, προϊόντα σειράς παραγόντων, που κάνουν να ξεχωρίζη μία κοινωνική ομάδα, από μίαν άλλη. Άκόμα κι' αν τα γνωρίσματα αυτά δεν ταιριάζουν με τα διεθνή στάνταρ, έχουν το προσόν της γνησιότητας, ακόμα κι' όταν δεν συμβάλλουν στην αναγνώριση του προσώπου του παγκόσμιου πολιτισμού - όχι από δική τους ευθύνη - παραμένουν τουλάχιστον για τον τόπο τους τα κύρια χαρακτηριστικά του.

Αν π.χ. πριν μερικά χρόνια ή εγκαίρη πληροφόρηση και ή απ' αυτήν προερχόμενη έπιρροή και ευθυγράμμιση του έργου μας με τις διεθνείς τάσεις φαινόταν αναγκαία, σήμερα το ξέρουμε, ότι είναι αδύνατη πρακτικά. Για τον λόγο ότι πρέπει να εκφράζη ένα τρόπο ζωής μεταβαλλόμενο ταχύτατα, και αρκετά πολύπλοκο για τα δικά μας μέτρα, πρέπει ακόμα ν' είναι ή προέκταση ενός τεχνικά προηγμένου περιβάλλοντος διάφανου και αναγνωρίσιμου.

Έτσι κάθε καλλιτεχνικό πλαστικό γεγονός έχει πίσω του έναν οργανισμό τεχνικοκοινωνικό που το προκάλεσε και ένα σύστημα που το επέβαλε. Αν συνεπώς το συναντήσουμε κάπου άλλου οδηγούμεθα αυτόματα στους λόγους που το γέννησαν και προβαίνομε σε συγκρίσεις που δεν αποβλέπουν σε άπονομή πρωτειών, αλλά στην ούσιαστική εκτίμηση της προσφοράς, σαν πρότυπο δείγμα έκφρασης.

Η φιλοσοφική θέση επί παραδείγματι, του Duchamp, που ταλαιπωρείται σήμερα με την μαζική δημοσιότητα στην Δύση, θέση μηδενιστική, αντίθετη προς κάθε σημασία, κάθε αισθητική έμπειρία, υπήρξε προϊόν μίας κορεσμένης από αναζητήσεις ατμόσφαιρας των άρχων του αιώνα. Κάτι τέτοιο δεν θα μπορούσε να συμβη εδω τότε. Εμείς καταπιστήκαμε δυο δεκαετίες άργότερα, μ' αυτό που ο Duchamp και άλλοι μαζί μ' αυτόν άμφισβήτησαν. Σήμερα 50 χρόνια μετά βρισκόμαστε ποιό κοντά στο πρόβλημα.

Οι έρευνες - όπου γίνονται - και τα συμπεράσματά των είναι σε στενή σύνδεση με αντίστοιχες άλλου τύπου δραστηριότητες. Η Pop Art ή Conceptual Art, Nihilworks και άλλοι διάφοροι όρισμοί των νέων καλλιτεχνικών έρευνών, προέρχονται και καθορίζονται από ένα συγκεκριμένο περιβάλλον.

Τώρα το πόσο χωράνε στην Ελλάδα δεν είναι θέμα μόνο πρωτοβουλίας ή τόλμης, - νόμιμα και αναγκαία και τα δύο - αλλά συνειδητοποιήσεως του ποιές είναι οι συνθήκες που τα υπαγόρευαν στον τόπο τους, και ποιές οι αντίστοιχες με τον δικό μας, πράγμα που άρκετοι συνάδελφοι το κατάλαβαν.

Μ' άλλα λόγια τα στοιχεία περιβάλον - μέσα, που προσφέρονται στον δημιουργό και έρεθίζουν την ευαισθησία του κυριαρχούν, όσο κι' αν δέχονται έξωτερικές έπιρροές, είτε είναι πλούσια είτε φτωχά τελικά συνθέτουν μίαν ανάλογη έκφραση με ελάχιστο ζητούμενο την ειλικρίνεια.

Οι κλονισμοί από την όνομαζόμενη τεχνολογία είναι άσφαλώς αισθητοί και εδω, όμως σε διαφορετική ποιότητα και ένταση. Δεχόμαστε δηλαδή το άποτέλεσμα μίας διαδικασίας χωρίς ναχουμε συμβάλλει στην δημιουργία της. Έτσι σε πολλά πράγματα φτάνει ως εμάς, ή έφαρμογή, ή λύση «προς χρῆσιν», και μένει έξω το αίτημα που την προκάλεσε, καθώς και οι κοινωνικές έπιπτώσεις του.

Τελικά δεν φαίνεται σωστό να μιλάμε για καθυστέρηση, γιατί τότε με την ίδια λογική είναι καθυστερημένη και ή Arte Povera στην Ιταλία εν σχέσει με την άμερικάνικη Pop Art ή οι όπτικοκινητικές έρευνες της άμερικης εν σχέσει με τις Γαλλικές κ.λ.π. Δεν βρίσκεται το ζήτημα στο ποιός είναι πρώτος. Άλλά στο να μπορεί να δανείζεται στοιχεία ένας τόπος από έναν άλλο και να τα άφομοιώνη, δημιουργώντας έτσι μίαν νέα έκφραση, πριν προλάβουν τα δανεικά να γίνουν καταλύτες.

D. KOKINIDIS

Athens, November 1971

1. Couple	73X 81 cm	1969
2. Antinicot	83X 85 cm	1970
3. Study for a woman	83X 85 cm	1970
4. Waiting	100X110 cm	1968
5. Announcement	81X100 cm	1969
6. Yellow Radio	152X135 cm	1970
7. Fall	130X115 cm	1969
8. White nude	95X 85 cm	1970
9. Dedication	95X 85 cm	1970
10. Man	150X130 cm	1970
11. Black Radio	150X130 cm	1970
12. Man	75X100 cm	1969
13. Couple	73X 81 cm	1970
14. Four painted wood-Boxes	23X 33 cm	1971